សព្ទឹក្សិយាភិច្ច

(កិច្ចធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិញ្វន)

ព.ស. ២៥៥០

ស្យេវភៅនេះ ចែកជាធម្មទាន

ជ.ស. ២០០៦

សូមនមស្សភារ ចំពោះព្រះកេនក្រ័យដែលថា ជីពី១ ជីវលីភរបស់ខ្ញុំនិ១ពុធ្នូមវិស័ធធាំ១ធ្យាយ ។

សូមព្រះពុន្ធសាសនា ឋិកនៅអស់កាល ៥០០០ ខស្សា ។

យាអ្យឧថ្ចិស

- ១, សូមឧទ្ទិសមគ្គផល ចំពោះ មាតា បិតា **ដែលបាន** បង្កើតរូបខ្ញុំ ។
- ២, សូមឧទ្ទិសមគ្គផល ចំពោះ សប្បុរសទាំងឡាយ ដែលបានផ្តល់ចំណែកបរិយត្តសទ្ធម្មដល់ខ្ញុំ ព្រមទាំង បង្ហាញផ្លូវប្រតិបត្តិធម៌ ដល់ខ្ញុំ ។
- ៣. សូមថ្លែងអំណរគុណ ចំពោះ អ្នកគ្រប់គ្រងប្រទេស ដែលបានផ្តល់ សុខសន្តិភាពដល់ប្រជាជន មានទាំង រូបខ្ញុំផងដែរ។
- ៤. សូមថ្លែងអំណរគុណ ដល់បងប្អូន ញាតិមិត្ត ដែល បានធ្វើសេចក្តីល្អ ដល់ខ្ញុំ ។
- ៥. សូមសព្វសត្វទាំងពួងបានចំរើនក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា។ កម្ពុជា, ភ្នំពេញ ឆ្នាំ ២០០៦ ហៅ អាចារ្យ ថាន

សេចភ្នីឆ្នើម

កិច្ចប្រតិបត្តិក្នុងអវិយសច្ច មាន:

ក. មនិញ្ញាភិច្ច គឺកិច្ចកំណត់ដឹងនូវបញ្ចុបាទានក្ខន្ធទុក្ខ

ខ. ចហានភិច្ច គឺកិច្ចលះបង់នូវតណ្ហា

គ. សន្លិភិវិយាភិឌ្ជ គឺកិច្ចធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវ ព្រះនិញ្វន (សេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូល)

ឃ.**ភារខភព្ធភិច្ច** គឺកិច្ចចំរើនអដ្ឋង្គិកមគ្គ

កិច្ចទាំង ៤ យ៉ាងនេះ កប្បីប្រកប ៤ លើក:

ក្នុងលើកទី ១ កើតបាន សោតបត្តិមគ្គចិត្ត ក្នុងលើកទី ២ កើតបាន សកទាមិមគ្គចិត្ត ក្នុងលើកទី ៣ កើតបាន អនាគាមិមគ្គចិត្ត ក្នុងលើកទី ៤ កើតបាន អរហត្ថមគ្គចិត្ត

សរុបកិច្ចទាំងអស់ រាប់បាន ១៦ (៤ x ៤= ១៦) ហៅថា សោធុសេភិច្ច ។ ក្នុងបណ្តាកិច្ចទាំង ១៦ សូមលើកយកសច្ឆិកិរិយាកិច្ច គឺកិច្ចធ្វើ
ឱ្យជាក់ច្បាស់នូវ សេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូលមកសំដែង ដោយយោងទៅលើ
ពុទ្ធវិចនៈដកស្រង់ពីក្នុងសីតិភាវៈសូត្រ ។ កិច្ចនេះ លំបាកនឹងសំដែងប្រាប់
ដោយលោកវោហារជាពន់ពេកណាស់ ព្រោះធម៌ដែលគប្បីធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់នោះ ជាធម៌ដែលគប្បីដឹងចំពោះខ្លួន ។ សេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
ខាងមុខ បានត្រឹមតែប្រាប់នូវធម៌ ជា គ្រឿងប្រកបស់រាប់បំពេញ
សមត្ថភាពឱ្យបានជាបេក្ខភាពប៉ុណ្ណោះ ពុំបានប្រាប់អំពីវិធីធ្វើយ៉ាងដូច
ម្តេចនោះឡើយ ។ សូមសប្បុរសទាំងឡាយ មេត្តាជួយ តម្រង់ផ្លូវតាម
ការគួរ ។

សេចក្តីផ្តើម ចប់

ដើម្បីធ្វើឱ្យខាត់ច្បាស់ ទុខសេចគ្គីសូច់ដ៏គំពុល

វដ្ដសង្សារ វៃងឆ្ងាយណាស់ ។ ជីវិតសត្វលោកក្នុងជាតិនីមួយ១ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចំរៀកកាលដ៏ខ្លីបំផុត នៃវដ្ដសង្សារប៉ុណ្ណោះ ។ បើក្នុង ជាតិនេះ មានសេចក្ដីសុខច្រើន ក៏គប្បីរំពឹងឃើញនូវសេចក្ដីទុក្ខកើត ឡើងក្នុងកាលខាងក្រោយ ត្បិតអ៊ីសុខនិងទុក្ខជាគូផ្លាស់ប្ដូរវេនគ្នា :

៉សុខស្សានន្តវំធុភ្ជំ ្នុទុក្ខកើតក្នុងលំដាប់នៃសុខ

់នុក្ខស្សានន្តវំសុខំ "សុខកើតក្នុងលំដាប់នៃទុក្ខ។

លុះឃើញច្បាស់ដូច្នេះ ទើបចុះចិត្តស្វែងរកសុខម្យ៉ាងដែល មិនមានទុក្ខមកផ្លាស់ប្តូរ ។ សុខម្យ៉ាងនោះគឺ **សេចក្តីស្ងួថ** ។ សេចក្តីស្ងប់កើតមាន ព្រោះមានចិត្តរួចផុត ចិត្តដែលរួចផុត ព្រោះ ប្រាសចាកតម្រេក ដែលប្រាសចាកតម្រេក ក៏ព្រោះតែចិត្តនោះមាន សេចក្តីនឿយណាយ ។ បុគ្គលមានចិត្តនឿយណាយជាក់ច្បាស់ក្នុង វដ្តសង្សារ បណ្ឌិតឱ្យ ឈ្មោះថាជា "**ភិភ្ជ**" ។

^{*} វដ្ដសង្សារ ក្នុងទីនេះ សំដៅយក ដំណើរអន្ទោលទៅមកក្នុងភពដ៏ច្រើន អនេករបស់សត្វលោក មិនប្រកបយកន័យដ៏ទៃឡើយ ។

មានព្រះសូត្រថា (សីតិភាវ:សូត្រ) :

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឱ្យ ជាក់ច្បាស់នូវសីតិភាវ: (ភាពជាអ្នកស្ងប់) ដ៏កំពូល, ធម៌ ៦ តើដូចម្ដេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ :

- 9- រមែងគ្របសង្កត់ចិត្ត ក្នុងសម័យដែលគួរគ្របសង្កត់.
- ២- រមែងផ្គងចិត្ត ក្នុងសម័យដែលគួរផ្គង.
- ៣- រមែងរីករាយចិត្ត ក្នុងសម័យដែលគួររីករាយ.
- ៤- រមែងដាក់ចិត្តព្រងើយ១ ក្នុងសម័យដែលគួរដាក់ចិត្ត ព្រងើយ១.
- ៥- រមែងបង្អោនចិត្ត ទៅក្នុងធម៌ដែលប្រណិត.
- ៦- រមែងជាអ្នកត្រេកអរក្រៃលែងក្នុងព្រះនិញ្វន.

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ នេះឯង ជាអ្នកគួរដើម្បី ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវសីតិភាវៈ ដ៏កំពូល (សេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូល)" ។

ក្នុងចំណុចធម៌ទី ១: សម័យដែលគួរគ្របសង្កត់ចិត្ត បានដល់ : (i

- ៤ សម័យចិត្តប្រកបដោយកាមឆន្ទ: (១)
  - សម័យចិត្តប្រកបដោយព្យាបាទ

- សម័យចិត្តរួញរា ព្រោះងោកងុយ និងខ្ជិលច្រអូស (ថិនមិទ្ធ)

ក្នុងចំណុចធម៌ទី ២: សម័យដែលគួរផ្គងចិត្ត បានដល់ : 2

(ឧទ្ធច្ច: កុក្កច្ច:)

ក្នុងចំណុចធម៌ទី ៣: សម័យដែលគួររីករាយចិត្ត បានដល់:

- សម័យដែលបានគ្របសង្កត់ចិត្តរួចហើយ
- សម័យដែលបានផ្គងចិត្តទុករួចហើយ
- សម័យដែលចិត្តកើតសេចក្តីអផ្សុក

ក្នុងចំណុចធម៌ទី ៤ :សម័យដែលគួរដាក់ចិត្តព្រងើយៗបានដល់ :

- សម័យចិត្ត រវល់ខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងារដែលតាក់តែងឡើង ដោយចិត្តដ៏មិនមែនជាឧបាយ នៃបញ្ណា

(១)កាមអន្ទ: គឺសេចក្តីស្ន័គ្រចិត្តប្រព្រឹត្តក្នុងកាម មានកម្លាំងរុញឱ្យកាយវាចា ធ្វើតាមបំណង រីឯកាមតណ្ហា គឺសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមយ៉ាងអន្ទះអន្ទែង ងំនៅតែ ក្នុងចិត្តតែប៉ុណ្ណោះ ។ (២) ប់ញ្ញា ជាសោភលាចេតសិក ការធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនឱ្យ ឈ្មោះថា មានបញ្ហាទេ គឺគ្មានបញ្ហា ដូច្នេះមិនគួរប្រើពាក្យថា សុបញ្ហា ឬទុបញ្ហា ក្នុងធម្មត្ថាធិប្បាយឡើយ ។ ក៏ឯបញ្ហាដឹងសម័យចិត្ត ដែលប្រកបដោយកាមឆន្ទ:ជាដើម ^(°) នោះ គឺដឹងបានអាស្រ័យដោយមានសតិសម្បជ្ជញ្ញះ កើតឡើងក្នុងខាង ក្រោយ ប៉ុន្តែបើសតិនោះកើតក្នុងខាងដើមទី ក៏មិនមានកិច្ចអ្វីគប្បី គ្របសង្កត់ចិត្តទេ ត្បិតអ៊ីនីវរណៈធម៌មិនបានឱកាសចូលដល់ក្នុងចិត្ត ឡើយ ។ កាលដែលសតិកើតឡើងក្នុងខាងក្រោយដូច្នោះ ក៏គួរជ្រាប សេចក្ដីថា ចិត្តនោះ១បានធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអំណាច នៃនីវរណៈធម៌អស់ មួយគ្រាទៅហើយ ។ ហេតុការណ៍បែបនេះ រមែងមានប្រាកដដល់អ្នក កំពុងប្រកប ។ កាលណាអ្នកប្រកបព្យាយាមប្រកបរឿយ១ គេនឹងបាន ដឹងសារៈសំខាន់របស់សតិ ហើយខិតខំចំរើនសតិបដ្ឋានដោយរឿយ១ ។

ក្នុងចំណុចធម៌ទី ៥: វមែងបង្អោនចិត្តទៅក្នុងធម៌ដែលប្រណិត ។ គឺសព្វសង្ខារសមថោ ១ សព្វបធិប្បដិនិស្សគ្គោ ១ តណ្ហក្ខយោ ១ វិវាគោ ១ និរោធោ ១ ។

⁽១) ពាក្យ "កាមឆន្ទ:ជាដើម" គឺប្រាថ្នាយោងទៅដល់ប្រកបដោយព្យាបាទ ថីនមិទ្ធ អផ្សុក ឧទ្ធច្ច: កុកច្ច: និងរវល់ខ្វល់ខ្វាយ ។

-សព្ទសខ្នារសចរថា គឺធមិជាគ្រឿងរំងាប់សង្ខារទាំងពួង -សព្ទុចចិច្បជិសិស្សគ្គោ គឺធមិជាគ្រឿងលះកិលេសទាំងពួង (M) គឺធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ចា -ಆಉಪಕ್ಷಣು គឺធមិជាគ្រឿងប្រាសចាកតម្រេក -ສຶກເສາ តិចមិជាគ្រឿងរលត់ស្និទ្ (៥)

(១) សង្ខារទាំងពូង គឺសង្ខារលោក និងសង្ខារធម៌ ។ សង្ខារលោក គឺ ឧបាទិន្នកសង្ខារដែល មានវិញ្ហាណគ្រប់គ្រង និងអនុបាទិន្នកសង្ខារ ដែលគ្មានវិញ្ហាណគ្រប់គ្រង ។ សង្ខារធម៌ គឺ បុញ្ញាភិសង្ខារ អបុញ្ញាភិសង្ខារ អនេញ្ជាភិសង្ខារ កាយសង្ខារ (ដង្ហើមចេញចូល) វិចីសង្ខារ (ចិត្ត) និងចិត្តសង្ខារ (វេទនា និងសញ្ញា) ។

(២) កិលេសទាំងពួង ពោលដោយសង្ខេប គឺ អវិជ្ជា តណ្ហា ឧបាទាន។ ពោលដោយកណ្ដាល មាន ១០ គឺ លោភ ទោស មោហ មាន: ទិដ្ឋិ វិចិកច្ឆា ថីនមិទ្ធ ឧទ្ធច្ច អហិរិក អនោត្តប។ ពោលដោយអស់ជើងមាន ១៥០០ គឺ កិលេស ១០ x (នាមធម៌ ៧៥ + រូបធម៌ ៧៥) ។ នាមធម៌ ៧៥ គឺចិត្ត ១ ចេតសិក ៥២ និច្ចន្ទរូប ១៨ ជាតិ ១ ជរា ១ ព្យាធិ ១ មរណ: ១ ។ រូបធម៌ គឺជាដៃគូនិងគ្នា ។

(៣) តណ្ហា មាន៣ គឺកាមតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម, ភវតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកំណើត វិភវតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការបាត់កំណើត។

(៤) តម្រេក គឺ រាគៈ, មាន ៣ គឺ កាមរាគៈ រូបរាគៈ និងអរូបរាគៈ ។

-ខ្លះបះធា

(៥) គ្រឿងរលត់ស្និទ្ធ សំដៅយកនិរោធសមាបត្តិ ដែលមានតែព្រះអរហន្តថ្នាក់ខ្ពស់ៗ ទើប សំរេចបាន មានព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធជាដើម ។ ប៉ុន្តែចំពោះសាវិកដ៏មានអាយុ តិសេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូលនេះឯង ។

ក្នុងចំណុចធម៌ទី **៦** : រមែងជាអ្នកត្រេកអរ ក្រៃលែងក្នុង ព្រះនិញ្វន ។ និញ្វនគឹសេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូល ដែលក្នុងនោះ មិនមានវដ្ត មិនមានកង្វល់ មិនមានបច្ច័យប្រជុំតាក់តែង និងមិនចេះប្រែប្រួល ។ ដែលថាមិនមានវដ្ត គឺមិនមានដំណើរវិលវង់ នៃកិលេស កម្ម និងវិបាក។ ដែលថាមិនមានកង្វល់ គឺ សំដៅដល់ន័យថា ចិត្តក៏ស្រឡះធេង ។ ដែលថាមិនមាន បច្ច័យប្រជុំតាក់តែង បានសេចក្តីថា ល្អឹកណាតែបាន កើតឡើងហើយ អារម្មណ៍ព្រះនិញ្វាននោះ ក៏តាំងនៅឯកឯងមិន អាស្រ័យអ្វីសោះ ដរាបដល់ចិត្តធ្លាក់ចុះកាន់ភវង្គទើបអស់ លុះកើត ឡើងក្នុងលើកក្រោយៗទៀត ក៏កើតជាស្វ័យប្រវត្តិ មិនបាច់ចាំនឹករក ដោយសតិឡើយ បើទោះបីជាខំនឹករកក៏មិនឃើញដែរ ។ ដែលថាមិន ចេះប្រែប្រួល គឺអារម្មណ៍ព្រះនិញ្ជននោះ នៅតែដដែល ធ្លាប់ឃើញ ក្នុងគ្រាមុនយ៉ាងដូចម្ដេច ក្នុងគ្រាក្រោយៗក៏ដូច្នោះ មិនឃា្លតពីសភាវ ដែលហៅថា ស្ងប់គ្មានគូ នោះឡើយ ។ សេចក្ដីដូចពិពណ៌នារួចហើយ បញ្ជាក់បានច្បាស់ថា ព្រះនិញ្វន គឺព្រះនិញ្វនតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។ វីឯ សខ្សាធិសេសនិញ្ចូន ក៏នៅតែជាព្រះនិញ្ចន ប្លែកគ្នានៅត្រង់អារម្មណ៍ តាំងនៅបានត្រឹមតែក្នុងរយៈពេលខ្លី ចិត្តក៏ធ្លាក់ចុះកាន់ភវង្គ ម្យ៉ាងឡេត

យូរៗទើបកើតជាស្វ័យប្រវត្តិបានម្តង ប្រការនេះព្រោះហេតុអ្វី ? ព្រោះ នៅមាន **"ឧជាជិ"** ដែលជាឧបាទានសល់នៅមិនទាន់បានលះ, ដូចជា សោកាចក្តីចគ្គ សភពាគាចិចគ្គ លះបានតែ ជិដ្ឋបាលន និង ស៊ីលព្វគ្នុជាណន អនាគាធិធគ្គ លះបាន ភាធុជាណន ១ ថែមទៀត នៅសល់ អគ្គខានុទានាន មិនទាន់បានលះដោយអស់ជើង ។ ចំណែក ឯអនុបាទិសេសនិញ្ចន គឺជា និញ្ចនសម្រេចដោយព្រះអរហន្ត ដែលលោក លះឧបាទានអស់រលឹង គ្មានសេសសល់ ហើយខន្ទ ៥ ដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត ទៅពីជាខន្ធដែលមិនជាប់ទាក់ទិនដោយឧបាទាន សេចក្តីនេះ ទើប អនុបាទិសេសនិញ្វន ដែលព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធទ្រង់ប្រកាសហើយ រមែងបាន ប្រយោជន៍ប្រាកដដល់ ជីវិតរស់នៅរបស់សត្វលោក ។

ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវសេចក្តីស្ងប់ដ៏កំពូល ចប់.

⁽១) ឧបាទិ សព្វ ប្រែថា កាកើតឡើងនៃខន្ធ ៥ នេះយោងតាមអត្ថន័យ យោងតាម អត្ថរស គឺជាឧបាទាន ពីព្រោះខន្ធ ៥ រមែងជាប់មកជាមួយនូវឧបាទាន់ ។ សូមពិនិត្យ ពុទ្ធវិចនៈត្រង់ "សព្វលោកេអនភិរតសញ្ញា" ។

ដើម្បីម្រងសពេសនន្ ១

ដែលគូរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវសេចក្ដីស្ងប់ដ៏កំពូល គប្បីប្រកប ដោយធម៌ ៦ ដូចបានពោលហើយ ។ ដែលគួរដើម្បីប្រកបដោយធម៌ ៦ គប្បីអប់រំចិត្ត ។ ក្នុងការអប់រំចិត្ត បែបខ្លះគឺសង្ខ្រម បែបខ្លះគឺចំរើន សមថកម្មដ្ឋាន និងវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ឯបែបខ្លះទៀតគឺតាមឯកទេស ផុសចេញអំពីសជាតិបញ្ញា (^{១)} ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបរមគ្រូទ្រង់ទូន្មាន សាវិកដូចតទៅនេះ :

> ់ ឧ្លុវខ្ពស់ ឯភចរំ វិចិត្តនោះត្រាច់ចរតែឯងទៅកាន់ទីឆ្ងាយ អស់រំរំ គូហា សយំ ជាធម្មជាតិឥតរូប មានកាយជាទី អាស្រ័យ

> យេ ចិគ្គំ សញ្ញ ខេស្សន្តិ អ្នកទាំងឡាយសង្រួមចិត្តនោះ បានហើយ

ទោក្ខន្តិ ទាវ ពន្ធនា នឹងបានរួចផុតពីចំណងនៃមាវ ។

⁽១) សជាតិបញ្ហា គឺ បញ្ហាដែលមានជាប់ពីកំណើតមកស្រាប់១ ។

ចិត្តស្ស ឧទទៅ សាធុ សេចក្តីទូន្មានចិត្តជាការប្រសើរ ចិត្តំ ឧន្តំ សុខាទហំ ចិត្តដែលអប់រំល្អហើយរមែងនាំសុខមកឱ្យ។

ឧខុំ ភះភគិ ខេចាទី ៉ អ្នកមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយរមែងពត់ចិត្ត ឱ្យត្រង់ ។

់ អនុខដ្ឋិត ចិត្តស្ស បុគ្គលអ្នកមានចិត្តរវើរវាយមិនគង់វង់ សន្នថ្នំ អទិខានគោ មិនដឹងច្បាស់នូវព្រះធម៌ គឺហេតុនៃ

ចញ្ញា ន ចរិច្ចរគិ បញ្ញាមិនចំរើនដល់បុគ្គលនោះឡើយ ។

អនទស្សុត ចិត្តស្ស វិបុគ្គលអ្នកមានចិត្តហ៊ី មិនជំពាក់ដោយ

ត្រេកអរ

អនន្ទា មាត ខេតសា មិនប្រទូស្ត្រ៉ាយជាមួយអារម្មណ៍ ដោយទោស:

ចុញ្ញ បាច ចហិនស្ស ជាអ្នកលះបុណ្យ និងបាបបានអស់ហើយ

នគ្គិ ខាគរគោ ភយំ សេចក្តីភ័យរមែងមិនមានដល់បុគ្គលអ្នកភ្ញាក់ រលឹកយ៉ាងដូច្នោះ ។

នៅមានសេចក្តីបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតក្នុងធមិ ៦ ត្រង់បញ្ហា
ដឹងញ៉ាំងចិត្តឱ្យរីករាយក្នុងសម័យដែលគួររីករាយ និងបញ្ហាដឹងដាក់ចិត្ត
ព្រងើយៗ ក្នុងសម័យដែលគួរដាក់ចិត្តព្រងើយៗ ។ បញ្ហានោះៗ គប្បី
កើតបានអំពីចំរើនដោយល្អ នូវអនាបានស្សតិកម្មដ្ឋាន ដែលមាននៅក្នុង
គឺរិមានន្ទសូត្រត្រង់សញ្ញាទី ១០ គឺអានាបានស្សតិ សតិកំណត់ក្នុងដង្ហើម
ចេញចូលជាអារម្មណ៍ សូមស្វែងរកមើលក្នុងសូត្រនោះ ត្រង់ចំណុច
សិក្សាអំពីចិត្ត ។ តទៅ សូមលើកយកគីរិមានន្ទសូត្រទាំងមូលមកចុះ
តែម្តង ក្រែងលោកើតបានជាប្រយោជន៍ ដទៃ ដ៏ច្រើន ។

ពីវិមានទួសុត្ត

ង៩ ខេស្ត់ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះអានន្ទបានស្ដាប់មកហើយ យ៉ាងនេះ ។ ឯកំ សមយំ ភគខា សាខត្ថិយំ ទិហរគិ, ខេតខនេ អនាថ ខិណ្ឌិកកស្ស អាវាខេ សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាពជាម្ចាស់, ស្ដេចផង់នៅវត្ត ជេតវនវិហារ, ជាអាវាមរបស់អនាថបិណ្ឌិក សេដ្ឋីជិត ក្រុងសាវត្តី ។ គេន ខោ ចន សចចេន, អាយស្វា គិរិចានឆ្លោ អពាធិរភា ហោតិ ធុភ្ជិតោ ពាឡូគិលានោ ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះពិរិមានន្ទ ដ៏មានអាយុ ជាអ្នកមានអាពាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនាជាជំម្ងឺធ្ងន់ ។

អថ់ ខោ អាយស្លា អន់ខ្លោ យេន ភគខា ភេនុបស់ខ្លួច គ្រានោះ ឯងព្រះអានខ្ទង់មានអាយុក៏ចូលទៅកាល់ ព្រះង់មានព្រះភាគជាម្ចាស់, ត្រង់ទីដែលព្រះអង្គគង់នៅ ។

ឧទសន្ទទិត្វា តគទន្តំ អភិទាខេត្វា ឯកទន្តំ និសីឧិ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ. ហើយគង់នៅក្នុង ទីមួយដ៏សមគួរ ។

ឯកចន្តំ និសិស្លោ ខោ អាយស្លា អនស្លោ ភគមន្តំ ឯកឧទោទ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីមួយដ៏សមគួរហើយ, ក៏បានក្រាប ទូលទូវពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ។ នេយស្តាតន្តេ គិរិចានស្ថោ នាពានិកោ ឧុគ្គិកោ ពាឡូគិលានោ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន. ព្រះគិរិមានន្ទង៏មានអាយុ មានអាពាធប្រកប ដោយទុក្ខវេទនា ជាជម្ងឺធ្ងន់ ។

សាធុ តន្ថេ តគខា, យេលយេស្វា គិរិចានស្ថោ តេនុបសទ្អបត្ អនុភច្សិ ឧបាលយោតិ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាពដ៏ចំរើន, ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមឱកាស, រីតិរិមានន្ទ ដ៏មានអាយុស្ថិតនៅក្នុងទីណា, សូមព្រះអង្គទ្រង់ ព្រះមេត្តា ស្ដេចទៅក្នុងទីនោះ, ដើម្បីនឹងបានអនុគ្រោះដល់លោក ។

សទេ ខោ គ្ងំ អានន្ទ គិរិទានន្ទស្ស គិភ្នូនោ ឧបសន្ទទិក្វា ឧសសញ្ញា គាសេយ្យាសិ ព្រះដ៏មានព្រះភាពជាម្ចាស់ ទើបត្រាស់ តបថា. ម្នាលអានន្ទ. បើដូច្នោះលោកគប្បីចូលទៅរក គិរិមានន្ទភិក្ខុ ហើយសំដែងនូវសញ្ញា ១០ ប្រការ ។

ឋានំ ខោ មនេតំ ចិខ្លិតិ, យំ គិរិមានន្ទស្ស គិគ្គុនោ ឧស សញ្ញា សុគ្វា, សោ អាពានោ ឋានសោ ខដិច្បស្សន្ទេយ្យ ក៏ហេតុដែល នឹងអពាធ របស់តិវិមានន្ទភិក្ខុ ស្ងប់រំងាប់ទៅបាននោះ, ព្រោះបានស្ដាប់ នូវសញ្ញា ១០ ប្រការ ។

ភគ**ទា ឧស** សញ្ញា ១០ ប្រការនោះដូចម្ដេច ។ សញ្ញា ១០ ប្រការនោះគឺ :

> សេចក្តីសំគាល់ថាមិនទ្យេង អន្ជិនិសយ្ឈា សេចក្តីសំគាល់ថាមិនមែនខ្លួន អនដ្តសញ្ញា 9 សេចក្តីសំគាល់ថាមិនល្អ អសុភសញ្ញា អាជីនទសញ្ញា សេចក្តីសំគាល់ថាជាទោស 9 សេចក្តីសំពាល់ក្នុងការលះបង់ 9 ជសានមណ្ណា សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធមិដែលប្រាសចាករាគ ១ <u>ទិវាគសញ្ញា</u> សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធម៌ជាទីរលត់ ១ និះរាធសញ្ញា

សព្វលោះភ អនភិរក សញ្ញា សេចក្តីសំពាល់ក្នុងការមិន

ត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ១

* ភគមា ចានឆ្ល អនិច្ចសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ អនិច្ចសញ្ញា នោះ ដូចម្ដេច ។

ឥធា នន្ទភិភ្ជុ អញ្ចេ គរកា ខា រុក្ខទូលគកោ ខា សុញ្ញ គារកកោ ខា ឥភិ ខដិ សញ្ជិភ្នកិ, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ, ទៅនៅ ក្នុងព្រៃក្តី, ទៅនៅក្បែរគល់ឈើក្តី, ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្តី, រមែង ពិចារណាយ៉ាងនេះ ថា ។

រូចំ អនិច្ចំ រូបមិនទ្យេង ខេឧនា អនិច្ចា វេទនាមិនទ្យេង សញ្ញា អនិច្ចា សញ្ញាមិនទ្យេង សន្នារា អនិច្ចា សង្ខារទាំងឡាយមិនទ្យេង ទិញ្ញាណំ អនិច្ចន្និ វិញ្ញាណមិនទ្យេង ។

៩គិ ៩ខេសុ ចញ្ជូសុ ឧបាលនគ្នះឆ្នូសុ អនិច្ចានុចស្សី ទិហរតិ ភិក្ខុមានប្រក្រតីពិចារណាឃើញរឿយ១, ដោយសភាពជារបស់មិនទៀង ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះ យ៉ាងនេះ ។ អយំ ទុទ្ចភានឆ្ល អនិទ្ធសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគត ពោលថា អនិច្ចសញ្ញា ។

★ គតចា ចានន្ទ អនត្តសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ អនត្តសញ្ញា នោះដូចម្ដេច។ ដំចានន្ទ គិភ្នូ អរញ្ញគគោ ចា រុក្ខចូលគរតា ចា សុញ្ញា គារគគោ ចា ដំគិ ចដិសញ្ជិភ្នូគិ, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅនៅ ក្នុងព្រៃក្ដី, ទៅនៅក្បែរគល់ឈើក្ដី, ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្ដី, រមែង ពិចារណាយ៉ាងនេះថា ។

ចក្ខុគិក្នុងភ្នែកមិនមែនខ្លួនប្រាណ ឧទ្ធ័ សខម្ភា រូបទាំងឡាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ រូជា អនក្តា សោតំ អនក្កា សោតគឺក្នុងត្រច្យេកមិនមែនខ្លួនប្រាណ សឆ្ចា អនក្តា សំឡេងទាំងឡាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ ឃានំ អនត្តា ឃានៈគឺក្នុងច្រមុះមិនមែនខ្លួនប្រាណ ក្លិនទាំងឡាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ គន្ធា អនក្កា ជីវ្ហាគឹក្នុងអណ្តាតមិនមែនខ្លួនប្រាណ ថ្មីខ្លា អនក្ដា រសទាំងឡាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ រសា អនក្កា កាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ ភាយោ អនក្កា

នៅដ្ឋញ្ជ អនត្តា ផោដ្ឋព្វៈ គឺអារម្មណ៍ដែលគប្បីពាល់ត្រូវ ដោយកាយទាំងឡាយមិនមែនខ្លួនប្រាណ ចរទ្ធា អនត្តាតិ ធម៌ទាំងឡាយគឺអារម្មណ៍ ដែលកើតឡើង ជាមួយ និងចិត្ត មិនមែនខ្លួនប្រាណ។

ឥតិ ឥមេសុ ឆសុ អខ្លាត្តិក ពាហិរេសុ អាយករេសុ អេនក្កានុមស្សី ទិហរតិ ភិក្ខុមានប្រក្រតីពិចារណាឃើញរឿយ១ ដោយសភាពជារបស់ មិនមែនខ្លួនប្រាណ ក្នុងអាយតនៈខាងក្នុង ៦ និងខាងក្រៅ ៦ នេះ យ៉ាងនេះ ។

អយំ ទុទ្ធកា នន្ទ អនក្តសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោលថា អនត្តសញ្ញា ។

*គត់ខា ខានន្ទ អសុភសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ អសុភសញ្ញានោះដូចម្ដេច។ ដំខានន្ទ គិគ្គូ ដំខខេត គាយំ ខថ្នំ បានកំខា អំពោ កែសខត្ថកា, គឺខ ទំនិយន្ដំ ទូរខ្លានឲ្យការស្ស អសុខិនោ ខច្ចខេត្តគិ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងពិចារណាកាយនេះឯង, ខាងលើអំពីបាតជើង ឡើងទាំ ខាងក្រោមអំពីចុងសក់ចុះមក, មានស្បែករុំព័ន្ធដោយជុំវិញ ពេញទៅដោយរបស់មិនស្អាត មានប្រការផ្សេង១ ។ អត្ថិ ឥមស្ទំ ភារយ មាននៅក្នុងកាយនេះ :

រភសា ពីសក់ទាំងឡាយ, **លោ**ទា រោមទាំងឡាយ, **នខា** ក្រចក ទាំងឡាយ, ឧន្តា ធ្មេញទាំងឡាយ, គះចា ស្បែក។ ទំសំ សាច់ ន្លារូ សសៃទាំងឡាយ, អដ្ឋិ អ៊ីងទាំងឡាយ, អដ្ឋិទិញ្ជុំ ខួរក្នុងអ៊ីង ទភ្នំ ទាច។ មានយំ បេះដូង, យភនំ ថ្លើម, ភិសោមគំ វាវ, ចិមាភំ ក្រពះ, ចញ្ជសំ សួត ។ អន្តំ ពោះវៀនធំ, អន្តគុណំ ពោះវៀនតូច, ខ្លះិយំ អាហារថ្មី. គីវិសំ អាហារចាស់ ។ ចិគ្គំ ទឹកប្រមាត់. សេខ្ញុំ ទឹកស្លេស្៊ី, ចុះញ្វា ទឹកខ្ទះ, លោហិត ទឹកឈាម, សេល ទឹកញើស, ខេតេ ទឹកខ្លាញ់ខាប់ ។ អស្ស ទឹកភ្នែក, ខសា ទឹកខ្លាញ់រាវ, ខេតេ្សា ទឹកមាត់, សិទ្ធ្យាណិភា ទឹកសម្បោរ, សសិភា ទឹកខ្លាញ់ប្រគាបឆ្អឹង, **ចុក្ខភ្និ** ទឹកមុត្រ។

ឥតិ ឥចស្វី ភាយេ អសុភានុបស្សី ខិហរតិ ភិក្ខុមានប្រក្រពី ពិចារណាឃើញរឿយ១ ដោយសភាពជារបស់មិនស្អាតក្នុងកាយនេះ យ៉ាងនេះ។

អយំ **ទុទ្ធភាន**ន្ទ អ**សុភសញ្ញា** ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោលថា អសុភសញ្ញា ។ * ភគទា ខានឆ្ល អាជីនខសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ អាទីនវិសញ្ញានោះ ដូចម្ដេច ។

ឥចានន្ទ ភិភ្ជូ អញ្ចេកកោ ខា រុក្ខទូលគរកា ខា សុញ្ញាគារគរកា ខា ឥតិចដិ សញ្ជិត្តកិ, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ, ទៅនៅក្នុង ព្រៃក្តី, ទៅនៅក្បែរគល់ឈើក្តី, ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្តី, រមែងពិចារណា យ៉ាងនេះថា ។

ពហុធុរភ្ជា ខោ អយំ ភាយោ ពហុអាជីនខោតិ, កាយនេះឯងមាន ទុក្ខច្រើន មានទោសច្រើន ។

ឥតិ ឥមស្ទី ភាយោ ខិខិធា អពាធា ១២១៩ខ្លិស្តិ, អាពាធពិសេចក្តីឈឹ ចាប់ផ្សេង១ រមែងកើតឡើងក្នុងកាយនេះ យ៉ាងដូច្នេះ ។

សេយ្យថិជំ អាពាធនោះគឺអ្វីខ្លះ ?

ចភ្ជុះរាគោ ពីរោតក្នុងភ្នែក, សោតរាគោ រោតក្នុងត្រច្យើក, ចានរាគោ រោតក្នុងច្រមុះ, ខីខ្លារពគោ រោតក្នុងអណ្តាត, កាយរោគោ រោតក្នុងកាយ, សីស:រោគោ រោតក្នុងក្បាល, កាណ្ណរពគោ រោតត្រង់ស្លឹកត្រច្យើក, ចុខរោគា រោតក្នុងចាត់,

ឧន្តរោះគោ រោតត្រង់ធ្មេញ, អាសោ រោកក្អក, សាសោ រោកហ៊ីត, <mark>ទិនាះសា រោកឬសដូងច្រមុះ, ឌុះសា រោកគ្រុនក្ដៅ, ៩៖ភ រោកស្</mark>ដាំង ស្គម, គុទ្ធិរោះឝា រោជក្នុងពោះ, ចុទ្ធា រោជខ្យល់ចាប់, ចគ្នូស្ចិភា រោជធ្លាក់ឈាម, សុសា រោជចុកស្យេត, ខិស្ងួចិនា រោជចុះផ្ទៃ, ភុដ្ឋិ រោជឃ្លង់, គរណ្ឌា រោជបូស, ភិលាសោ រោជស្រែង, សោសោ រោកវីងវៃ, **អចចារោ** រោកអ្កួតជ្រូក, ឧទ្ធ រោកដំនួចពិស, **ភណ្** រោធរមាស់. ភទ្ធ រោធកម, រខសា រោធបូសរលកកែវ. ខិតទ្ឆិភា រោកឃ្លង់ដែក, សេចាសិតំ រោកឈាម, ចិត្តំ រោកប្រមាត់ពុះ, <mark>ចចុះចរហា រោកទឹកនោមផ្អែម, ឆំសា រោកឬសដូងដុះ, ចិណ្</mark>មភា រោតពក, គគណ្ឌលា រោតឬសដូងបាត, ចិដ្ឋសចុដ្ឋានាអាពាធា អាពាធកើតអំពីប្រមាត់ឱ្យទោស. សេន្តសនុដ្ឋានាអាពាធា អាពាធ កើតអំពីស្លេស្តិ៍ឱ្យទោស ខាគសច្ស្ឋានាអាពាធា អាពាធកើតអំពីខ្យល់ ឱ្យទោស, សន្និបាគិភាអាយាធា អាពាធកើតអំពីប្រមាត់ ស្លេស្ទិ៍ និង ខ្យល់ទាំង ៣ ប្រជុំគ្នាឱ្យទោស, ឧតុទទិណាទខាររាពាធា អាពាធកើត អំពីរដូវប្រែប្រួល, ខិសចចរិហារខារភាពាធា អាពាធកើតអំពី ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថមិនស្មើ. ឱ្**ទគ្គទិកាអាពានា** អាពាធកើតអំពី

សេចក្តីព្យាយាមរបស់អ្នកដ៏ទៃ, ភទ្ធ្ទិះ ភាសានាយានា អាពាធកើត អំពីវិបាករបស់កម្ម, សីតំ អាពាធកើតអំពីត្រជាក់, ខុឈ្លំ អាពាធ កើតអំពីក្តៅ, ខិយឡា អាពាធកើតអំពីសេចក្តីឃ្លាន, ទិះពុសា អាពាធ កើតអំពីសេចក្តីស្រេក, ខុច្ចារោ អាពាធកើតអំពីឧច្ចារៈ, ខស្សាខោតិ អាពាធកើតអំពីបស្សាវៈ ។

ឥតិ ឥចស្ជី ភាយេ រវាជីខានុចស្សី ខិលរគិ, ភិក្ខុមានប្រក្រតិ ពិចារណាឃើញរឿយ១ ដោយសភាពជាទោស ក្នុងកាយនេះ យ៉ាង នេះ។

អយំ ខច្ចកានន្ទ អាជីនខសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោល ថាអាទីនវសញ្ញា ។

★ ភកាខា ខានន្ ខមានសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ បហានសញ្ញា នោះ ដូចម្ដេច ។

ឥនានឆ្ល ភិក្ខុ ឧម្បន្លំ ភាមខិតភ្នំ នានិខាសេកិ, ៩៩ ហកិ ខិសេសេកិ ព្យន្តិ៍ ភសេកិ អនភាទំ គមេកិ, ម្នាលអានន្ទ. ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ. រមែងមិនទទួល, ពីថាលះបង់, បន្ទោបង់, ធ្វើឱ្យវិនាស, ធ្វើមិនឱ្យកើតតទៅ. នូវសេក្តីត្រិះរិះក្នុងកាមារម្មណ៍ ដែលកើតឡើង ហើយ។

ឧប្បន្នំ ព្យាជាឧទិតភ្នំ នានិខាសេតិ ២៩មាតិ ខិសេខេតិ ព្យន្តិ៍ភះភាតិ អនភាទំ គមេតិ, រមែងមិនទទួល. គឺថាលះបង់. បន្ទោបង់. ធ្វើឱ្យវិនាស. ធ្វើមិនឱ្យកើតតទៅ. នូវសេចក្តីត្រិះវិះក្នុងការព្យាបាទសត្វ ឱ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដែលកើតឡើងហើយ។

ឧប្បន្លំ ទិហ័សា ទិតភ្នំ សនិទាសេតិ បឋមាតិ ទិសេសេតិ ព្យស្តីភសាតិ អសភាទំ គមេតិ, រមែងមិនទទួល, ពីថាលះបង់, បន្ទោបង់, ធ្វើឱ្យវិនាស, ធ្វើមិនឱ្យកើតតទៅ, នូវសេចក្តីត្រិះវិះក្នុងការ ប្រើតប្រើនសត្វ ដែលកើតឡើងហើយ។

ឧប្បន្លប្បវន្ល បាបក អកុសលេ ចម្លេ នាចិខា សេកិ បឋហកិ ខិសាលេកិ ព្យន្តិ៍ករោកិ អសភាទំ ករបកិ, រមែងមិនទទួល ក៏ថាលះ បង់, បន្ទោបង់, ធ្វើឱ្យវិនាស, ធ្វើមិនឱ្យកើតតទៅ, នូវធមិដែលជាបាប អកុសលទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយរឿយៗ ។ អយ់ ទុទ្ចកានឆ្ល មហានសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោលថា បហានសញ្ញា ។

★ភតខា ខានន្ទ ខិវាគសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ វិវាតសញ្ញានោះដូចម្ដេច។ ឥនានន្ទ គិភ្នូ អញ្ញេគកោ ខា រុភ្នូទូលគកោ ខា សុញ្ញាគារកោ ខា ឥតិ បដិសញ្ជិភ្នូតិ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ, ទៅនៅក្នុងព្រៃក្ដី. ទៅនៅក្បែរគល់ឈើក្ដី, ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្ដី, រមែងពិចារណាយ៉ាង នេះថា ។

ងគំ សន្តំ ធម្មជាតិនុះល្អិត,

ងគំ ខណីគំ ធម្មជាតិនុះថ្លៃថ្លា.

យៈជិធំ ធម្មជាតិនុះគឺអ្វី.

សព្វសខ្លារ សទទៅ ជីធមិជាគ្រឿងរំងាប់សង្ខារទាំងពួង.

សព្វូចធិច្បដិនិស្សគ្គោ ជាគ្រឿងលះកិលេសទាំងពួង,

គណ្ឌុគ្នយោ ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា.

ទិវាគោ ជាគ្រឿងប្រាសចាកតម្រេក.

និញ្ចនន្តិ គឺព្រះនិញ្ចន។

នេះឯងតថាគតពោលថា វិរាគសញ្ញា ។

★ ភគ**ទា ខានឆ្ល និរោធសញ្ញា** ម្នាលអានន្ទ និរោធសញ្ញានោះ ដូចម្ដេច ។

ឥបានន្ទ តិភ្នូអញ្ចេកគោ ខា រុក្ខមូល្យភគគោ ខា សុញ្ញាគារគគោ ខា ឥតិ ចនិសញ្ជិភ្នូតិ, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅនៅក្នុង ព្រៃក្តី ទៅនៅក្បែរគល់ឈើក្តី ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្តី រមែងពិចារណា យ៉ាងនេះថា ។

ង**គំ សន្តំ** ធម្មជាតិនុ**ំ**ល្អិត,

ងគំ **ខណី**គំ ធម្មជាតិនុះថ្លៃថ្លា.

យជិជំ ធម្មជាតិនុះតឺអ្វី,

សព្វសន្ទារ សចទៅ ជីធមិជាគ្រឿងរំងាប់សង្ខារទាំងពួង,

សព្ទូចនិច្បដិនិស្សរគ្គា ជាគ្រឿងលះកិលេសទាំងពួង.

គណ្ណភ្នួយោ ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា,

និះរាះធា ជាគ្រឿងរលត់ស្និទ្ធ,

 អយំទុទ្ធភានឆ្ល និរោធសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោលថា និរោធសញ្ញា ។

★ ភគចា ចានឆ្ល សព្វលោភេ អនភិវតសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា នោះដូចម្ដេច ។

ត់ចានន្ទ តិភ្នុ យេលោកេ ខ្**ជាយុជា**នានា, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ, ខ្មជាយដែលជាហេតុប្រកាន់មាំ ក្នុងលោកឯណា។

ខេតសោ អនិដ្ឋានាភិនិខេសានុសយា, មានសេចក្តីប្រកាន់មាំដោយ ការតាំងចិត្ត ទុកជាអនុស័យដេកត្រាំ នៅក្នុងសន្តាន ។

គេ ១៩១ខ្មែរ លោកលះឧបាយដែលជាហេតុប្រកាន់មាំនោះបង់ ។

ទិវទតិ ន ខ្**ជាជិយ**ស្ដោ លោកវៀវស្រឡះមិនប្រកាន់មាំ ។ នេយំ ទុច្ចុតា នន្ទ សព្វសោរភ នេនិះគសញ្ញា ម្នាលអានន្ទ នេះឯង តថាគតពោលថា សព្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។

★ភតចា ចានឆ្ល សព្វសខ្លារេសុ អនិច្ឆសញ្ញា, ម្នាលអានន្ទ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ឆសញ្ញា នោះដូចម្ដេច ។ ឥនានន្ទ ភិក្ខុ សព្វសខ្ចារេ សិ អដ្តិយតិ សរា យតិ ខិតុទ្ឆតិ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ, រមែងនឿយណាយធុញទ្រាន់សួប់ខ្ពើម សង្ខារទាំងពូង ។

អយំ ទុទ្ធកានន្ទ សព្វសខ្ចារេសុ អនិច្ឆសញ្ញា, ម្នាលអានន្ទ នេះឯង តថាគតពោលថាសព្វសង្ខារេសុ អនិច្ឆិសញ្ញា ។

★ភកចា ចានន្ទ អានាជានស្សតិ ម្នាលអានន្ទ អានាបានស្សតិ នោះ ដូចម្ដេច។

ឥនានន្ទ តិក្ខុ អញ្ចេតកោ ខា រុក្ខទូលគកោ ខា សុញ្ញុគារ គកោ ខា, និសីឧតិ ចល្លខ្ពុំ អាតុខិត្វា, ឧទុំ កាយំ ចណិធាយ ចរិច្ខខំ សតិ៍ ឧចដ្ឋខេត្វា, សោ សកោ ខ អស្សសតិ សកោ ចស្សសតិ, ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ. ទៅនៅក្នុងព្រៃក្តី. ទៅនៅក្បែរគល់ ឈើក្តី. ទៅនៅក្នុងផ្ទះទទេក្តី. អង្គុយពត់ភ្នែនតម្រង់កាយ ហើយដំកល់ សតិទុកចំពោះមុខ ភិក្ខុនោះរមែងជាអ្នកមានសតិ ដកដង្ហើមចេញ. រមែងជាអ្នកមានសតិ ដកដង្ហើមចូល.

ជីយំ ខា អស្សសន្តោ ជីយំ អស្សសាទីគិ ខខានាគិ.កាលដកដង្ហើម ចេញវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា យើងដកដង្ហើមចេញវែង, ជីយំ ខា ចស្សសន្តោ ជីយំ ចស្សសាទីគិ ចខានាគិ. កាលដក ដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា យើងដកដង្ហើមចូលវែង.

រស្សំ ខា អស្សសន្តោ ស្សំ អស្សសាទីគិ **១ខានាគិ.** កាលដក ដង្ហើមចេញខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា យើងដកដង្ហើមចេញខ្លី.

ស្សំ ខា ចស្សសន្តោ ស្សំ ចស្សសាទីគិ ចខានាគិ. កាលដក ដង្ហើមចូលខ្លី ក៏ដឹងច្បាស់ថា យើងដកដង្ហើមចូលខ្លី.

សព្ទភាយឲ្យដិសំខេជី ឆស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវតំនរខ្យល់ទាំងពួង ដកដង្ហើមចេញ.

សព្ទភាយច្បដិសំខេជី បស្សសិស្សាទីគិ សិភ្នគិ, ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវគំនរខ្យល់ទាំងពួង ដកដង្ហើមចូល.

ចស្សន្ទយំ ភាយសខ្នារំ អស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នករំងាប់ នូវកាយសង្ខារ គឺខ្យល់ អស្សាសៈ ចស្សាសៈ ដកដង្ហើមចេញ. ចស្សទ្ទយ់ ភាយសខ្នារំ ចស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នករំងាប់ នូវកាយសង្ខារ ដកដង្ហើមចូល.

ទីតិច្បដិសំខេធី អស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវបីតិ គឺសេចក្តីឆ្អែតកាយ ឆ្អែតចិត្ត ដកដង្ហើមចេញ,

ទីតិទ្យដិសំខេធី ទស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខិតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវបីតិ ដកដង្ហើមចូល,

សុខច្បជិសំខេជី អស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវសុខ គឺសេចក្តីសុខកាយ សុខចិត្ត ដកដង្ហើមចេញ,

សុខឲ្យដិស់ខេជី ចស្សសិស្សាខីគិ សិគ្គគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវសុខ ដកដង្ហើមចូល.

ចិត្តសខ្ចារច្បដិសំខេជី អស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវចិត្តសង្ខារ គឺវេទនា និងសញ្ញា ដកដង្ហើម ចេញ ចិត្តសទ្ធារច្បដិសំខេជី ចស្សសិស្សាធីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ នូវចិត្តសង្ខារ ដកដង្ហើមចូល,

ចស្ស**ន្ទយ់ ចិត្តសខ្ចារំ អស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខតិ.** ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នករំងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ដកដង្ហើមចេញ,

ចស្ស**ទ្ទុយំ ចិត្តស**ខ្ជារំ ចស្សសិស្សាទីគិ សិក្ខគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នករំងាប់នូវចិត្តសង្ខារ ដកដង្ហើមចូល,

ចិត្តច្ប**ដិសំខេធី អស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខុតិ.** ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ដកដង្ហើមចេញ.

ចិត្តច្ប**ដិសំខេជី ចស្សសិស្សាចីតិ សិភ្នូតិ.** ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវចិត្ត ដកដង្ហើមចូល,

អភិ**ច្បទោលយំទិត្តំ អស្សសិស្សាទីតិ សិ**ក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ ដកដង្ហើមចេញ,

អភិច្បសោលយំចិត្តំ បស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខុតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ ដកដង្ហើមចូល. សចាលហំចិត្ត អស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខិតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ដំកល់ចិត្តទុកឱ្យស្មើក្នុងអារម្មណ៍ ដកដង្ហើមចេញ.

សចាធហំចិត្ត ចស្សសិស្សាចីគិ សិក្ខគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ដំកល់ចិត្តទុកឱ្យស្មើក្នុងអារម្មណ៍ ដកដង្ហើមចូល,

ទិសោទយំទិត្តំ អស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ដំឡោះចិត្ត ឱ្យរួចចាកនីវរណធម៌ ជាដើម ដកដង្ហើមចេញ,

និសោទយំទិត្តំ បស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ដំឡោះចិត្ត ឱ្យរួចចាកនីវរណធម៌ ជាដើម ដកដង្ហើមចូល.

អនិច្ចានុចស្សី អស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវបញ្ចក្ខន្ធ ថាជារបស់មិនទៀង ដកដង្ហើមចេញ.

អសិច្ចាសុខស្សី ខស្សសិស្សាខីតិ សិត្តតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវបញ្ចក្ខន្ធ ថាជារបស់មិនទៀង ដកដង្ហើមចូល, ទិវាគានុចស្សី អស្សសិស្សាចិតិ សិក្ខតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយៗនូវធម៌ប្រាសចាករាគ: ដកដង្ហើមចេញ.

និវាគានុបស្សី បស្សសិស្សាចីគិ សិក្ខគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹង ជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវធមិប្រាសចាករាគ: ដកដង្ហើមចូល,

និះវាធានុចស្សី អស្សសិស្សាទីគិ សិក្ខគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវធមិជាគ្រឿងរលត់ស្និទ្ធ នៃកងទុក្ខ ដកដង្ហើមចេញ.

និះវានានុចស្សី ចស្សសិស្សាទីតិ សិក្ខិតិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើង នឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវធមិជាគ្រឿងរលត់ស្និទ្ធ នៃកងទុក្ខ ដកដង្ហើមចូល.

ចដិនិស្សគ្គានុចស្សី អស្សសិស្សាចិតិ សិភ្នគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវធមិជាគ្រឿងលះនូវកិលេស ដកដង្ហើមចេញ. ចជិនិស្សគ្គានុចស្សី ចស្សសិស្សាទីគិ សិក្ខគិ. ភិក្ខុរមែងសិក្សាថា យើងនឹងជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយ១ នូវធមិជាគ្រឿងលះនូវកិលេស ដកដង្ហើមចូល

អយំទុទ្ធភានឆ្ង អានាបានស្សភិ ម្នាលអានន្ទ នេះឯងតថាគតពោលថា អានាបានស្សតិ ។

ស ចេ ខោ គ្ងំ អានន្ទ គិរិចានន្ទស្ស គិភ្ជុនោ ឧចសន្ទចិគ្វា តិចា ឧសសញ្ញា គាសេច្យាសិ. ម្នាលអានន្ទ ថាបើលោកចូលទៅរក គិរិមានន្ទភិក្ខុហើយ, គប្បីសំដែងនូវសញ្ញា ១០ ប្រការនេះ ។

ថានំ ខោ ចរនត់ខិថ្លិកិ, យំ គិរិចានឆ្លស្ស ភិក្ខុនោ ឥចា ឧស សញ្ញា សុគ្វា, សោ អាពារចា ថានសោ ចដិច្បស្សម្ភេយ្យាកិ. ក៏ហេតុដែលនឹងឱ្យ អាពាធរបស់ពិរិចានខ្ទុភិក្ខុ ស្ងប់រំងាប់ទៅបាននោះ. ព្រោះបានស្ដាប់នូវសញ្ញា ១០ ប្រកានេះ ។

អថ ខោ អយស្ចាអានឆ្ចោ ភគខកោ សន្តិកេ ឥមា ឧស សញ្ញា ឧគ្គហេក្វា, យេនាយស្វា គិរិមានឆ្ចោ កេនុបសទ្ធថិ លំដាប់នោះឯង. ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ រឿនយកនូវសញ្ញា ១០ ប្រការនេះ ក្នុងសំណាក់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ, ព្រះគិរិមានន្ទដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ក៏ចូល ទៅក្នុងទីនោះ,

ឧទសទ្ធចិត្វា អាយស្ទគោ គិវិចានឆ្លស្ស ៩ចា ឧស សញ្ញា អភាសិ លុះចូលទៅរកហើយ, ក៏បានសំដែងនូវិសញ្ញា ១០ ប្រការនេះ ដល់ព្រះគិវិមានន្ទង៏មានអាយុ ។

អថ់ ខោ អយស្មុះកា គីវិចានន្ទស្ស ឥចា ឧស សញ្ញា សុគ្វា, សោ អាពាចោ ថានសោ ចដិច្បស់ខ្លិ លំដាប់នោះឯង, អាពាធ របស់គីវិមានខ្ទង់មានអាយុ រម្ងាប់ទៅហើយ, ព្រោះបានស្ដាប់នូវិសញ្ញា ១០ ប្រការនេះឯណា,

ចុដ្ឋសិ ចាយស្លា គិវិចានស្លោ កច្ឆា អាពាធា. ព្រះពិវិមានន្ទដ៏មាន អាយុ ក៏បានចេញហើយចាកអាពាធនោះ.

គថា ចហិ៍នោ ច ចនាយស្មរកា គិរិចានន្ទស្ស សោ អពាធោ អហោសិតិ ក៏អាពាធរបស់ព្រះគិរិចានន្ទង់ចានអាយុនោះ សាបសូន្យ ហើយ ដោយការបានស្ដាប់នូវសញ្ញា ១០ ប្រការ ដែលព្រះអានន្ទ សំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ដើម្បីប្រកបដោយធម៌ ៦ ចប់

សេចគ្លីចញ្ចម់

សេចក្តីឃើញជាក់ច្បាស់នូវធម៌ស្ងប់ រមែងកើតបាននូវផលធម៌ ៦ ។ ផលធម៌ ៦ នោះ គឺ :

- ១-មិនខឹង មិនអរ នឹងការងារ
- ២- មិនខឹង មិនអរ នឹងពួកគណ:
- ៣- មិនខឹង មិនអរ នឹងពាក្យបប៉ាច់ប៉ាប៉ាច
- ៤- មិនខឹង មិនអរ នឹងស៊ី (បរិភោត)
- ៥- មិនខឹង មិនអរ នឹងដេក (ដើរ, ឈរ, អង្គុយ)
- ៦- ជាអ្នកមានសីលជាគ្រឿងសង្រួម

មានប្រការយ៉ាងនេះ គឺសេចក្តីចេះចាំផលធម៌ ៦ ជាមុន ទើបសជាតិ បញ្ហា ប្រើប្រាស់ឯកទេសធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ស្ងប់ជាខាងក្រោយ។

សេចក្តីដែលបានចុះហើយក្នុងស្យៅវភៅនេះ នៅមានការខ្វះចន្លោះជា ច្រើនកន្លែង អ្នកត្រូវការដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិន៍ មុខជាត្រូវការនូវបញ្ហា ដ៏លើសរបស់ខ្លួនខានពុំបាន។ មានពាក្យពោលថា **សេ្យិចនោះអ៊ុស្ស៊ី** ម៉ុស្តែ អ៊ុសោល ។

សូមសប្បរសទាំងឡាយមេត្តាអនុគ្រោះផងចុះ ។ ចប់

អ្នកវាយកំព្យូទ័រ: លោក **ពេន ចិញ្ហូខិ** អ្នកចេញថវិកាចងក្រងស្យៅវភៅ: លោកស្រី **ខាត ចីឡា និខស្វាទី**

Sangha-Dana given by Upasika Cheav Villa, February 2020. For participate the transcription-work dedicated for the Sangha of the 8, directions may one feel given to join the work online on http://accesstoinsight.eu/km:lib:authors:ជា_ហាំង:សច្ឆិកិរិយាកិច្ច or sangham.net.

This is a gift of Dhamma, heritage of the Sangha and given to use for share and what ever good purpose but not for commercial purpose or and kind of trade or exchange.

Anumodana!